

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Evy Ištvánkové a soudkyň JUDr. Ivany Kotrčové a JUDr. Miluše Farské v právní věci žalobce: **Mgr. Bc. P. P.** nar. [redacted] bytem [redacted] zastoupen JUDr. Radkem Ondrušem, advokátem, se sídlem Brno, Bubeníčková 42, proti žalované : **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16**, o zaplacení částky 225.000,- Kč s přísl. jako zadostiučinění za nemajetkovou újmu, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 23. 7. 2014, č.j. 20C 44/2014 – 109,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I.stupně **se mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 25.000,- Kč spolu s 8,5 % úrokem z prodlení od 3. 3. 2014 do zaplacení, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku. Co do částky 40.000,- Kč spolu s úrokem z prodlení se rozsudek soudu I.stupně **potvrzuje**.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na nákladech řízení před soudem I.stupně 16.666,54 Kč a na nákladech odvolacího řízení 24.070,53 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám JUDr. Radka Ondruše.

Odůvodnění

Žalobce se domáhal po žalované zaplacení zadostiučinění za nemajetkovou újmu ve výši 225.000,- Kč podle zák. č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále také OdpŠk), a to za nemajetkovou újmu způsobenou mu trestním stíháním. Tvrdil, že po necelých dvou letech od zahájení trestního stíhání byl zproštěn obžaloby a nezákonné trestní stíhání znamenalo zásadní devastující zásah do jeho osobního, rodinného a profesního života. Pracoval v pozici jednoho z nejvýše postavených policistů v okrese [REDAKCE]. Byl postaven mimo službu, bylo poškozeno jeho dobré jméno, trestní stíhání bylo provázáno tendenční medializací a způsobilo mu psychickou újmu. V různých evidencích má vyznačeno, že byl obžalován pro trestný čin, přestože byl obžaloby zproštěn, Žalovaná ho odškodnila částkou 75.000,- Kč, což považoval za nedostatečné.

Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby. Konstatovala, že trestní stíhání bylo vedeno nezákonně, poukázala na délku trestního řízení a následky způsobené v osobní sféře žalobce a při absenci mechanismu výpočtu výše zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním považovala částku 75.000,- Kč, kterou žalobci zaplatila, za přiměřenou.

Soud I. stupně rozsudkem ze dne 23. 7. 2014 žalobu zamítl. Vyšel ze zjištění, že usnesením Okresního státního zastupitelství Brno – venkov ze dne 20. 4. 2011 bylo zahájeno trestní stíhání žalobce z přečinu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a/ tr. zák. spáchaného formou spolupachatelství podle § 23 tr. zák. Po projednání obžaloby Okresní soud ve Zlíně rozsudkem ze dne 31. 10. 2012 rozhodl o zproštění obžalobce podle § 226 písm. a/ tr. řádu, neboť nebylo prokázáno, že se nestal skutek, pro nějž byl žalobce stíhán. Rozsudek nabyl právní moci 19. 3. 2013 ve spojení s usnesením Krajského soudu v Brně pobočky ve Zlíně ze dne 19. 3. 2013. Žalobci hrozil trest odnětí svobody na 6 měsíců až tři léta a trest zákazu činnosti. Trestní stíhání trvalo po dobu jednoho roku a téměř 11 měsíců a žalovaná přiznala žalobci částku 75.000,- Kč. Věc posoudil dle ust. § 1, § 5 písm. a/ a b/ a § 31a odst. 1 a 2 OdpŠK. Dovedil, že jsou dány předpoklady odpovědnosti státu za nemajetkovou újmu způsobenou žalobci nezákonným rozhodnutím, a že je třeba žalobce odškodnit formou finanční. V souladu s judikaturou (rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 6. 2012, sp.zn. 30 Cdo 2813/2011, který byl uveřejněn pod R 122/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek) vycházel z kritérií, kterými jsou: povaha trestní věci, délka trestního řízení a následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozeného. Trvání negativního zásahu do osobnosti žalobce ohraničil maximálně po dobu trvání trestního řízení. Nevzal proto v úvahu žalobcem tvrzené následky, které mu měly vzniknout až v budoucnu. Při stanovení výše peněžitého odškodnění přihlédl k tomu, že trestní stíhání nebylo proti žalobci zahájeno zřejmě bezdůvodně s cílem jej poškodit, že se žalobce nepodílel, aby trestní stíhání bylo zahájeno a dále v něm pokračováno, ani že by si trestní stíhání zavínil. Zohlednil i skutečnost, že žalobce byl zproštěn obžaloby podle § 226 písm. a/ tr. řádu.

K odvolání žalované Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl dne 4. 2. 2015 rozsudkem č.j. 19 Co 421/2014 – 141 tak, že rozsudek soudu I.stupně změnil a uložil žalované zaplatit žalobci 65.000,- Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení a co do částky 160.000,- Kč spolu s úrokem z prodlení zamítavý rozsudek soudu I.stupně potvrdil. Žalované dále uložil, aby žalobci zaplatila na nákladech řízení před soudem I.stupně 16.456,- Kč a na

nákladech odvolacího řízení 8.228,- Kč. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu I.stupně, odlišně však hodnotil nárok žalobcem uplatněný zejména z hlediska třetího kritéria, jímž jsou následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby. Kromě okolností, které vzal v úvahu soud I.stupně, vycházel ze zjištění, že v případě žalobce se jednalo o osobu v místě známou, že zastával vysokou policejní funkci, medializace trestní věci vedla k tomu, že se u veřejnosti postupně vytvořil na něj negativní názor ohledně jeho morální a pracovní způsobilosti, což se projevilo i v postoji policistů, jeho bývalých kolegů. Uvěřil žalobci, že trestní stíhání na malém městě, kde se občané znají, má vyšší dopad nežli v anonymním prostředí velkoměsta. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění použil podpůrně hledisko konstantní judikatury dovolacího soudu (R 52/2012 a R 122/2012), které stanoví rámec pro přiměřené odškodnění za nezákonně vykonanou vazbu v rozmezí 500,- Kč až 1.500,- Kč za den. Dovedl, že žalobce sice nebyl stíhán vazebně a jeho omezení a dopady trestního stíhání do jeho života jsou nesrovnatelně nižší, než je tomu u člověka zbaveného vazbou osobní svobody, avšak přesto se jednalo o závažný zásah do jeho osobnostních práv, a proto dospěl k závěru, že žalobci by se měl dostat částky 200,- Kč za každý den trvání trestního řízení. Uvedl, že trvání negativního zásahu do osobnosti žalobce se nutně ohraničuje maximálně dobou trvání řízení, neboť z hlediska časového je téměř vyloučeno určit dobu, po kterou bude mít zahájení a vedení trestního stíhání v osobnostní rovině žalobce negativní následky i po jeho skončení a dovolal se i v tomto směru rozhodnutí R 122/2012. S ohledem na to, že žalobce byl trestně stíhán 699 dnů, měl by dostat po zaokrouhlení 140.000,- Kč, částka 75.000,- Kč byla žalobci již vyplacena, a proto žalobě vyhověl co do částky 65.000,- Kč spolu s úrokem z prodlení v zákonné výši. Dle ust. § 220 odst. 1 písm. a/ o.s.ř. a co do částky 160.000,- Kč zamítavý rozsudek soudu I.stupně potvrdil dle ust. § 219 o.s.ř.

K dovolání žalované rozhodl Nejvyšší soud ČR rozsudkem ze dne 9. 9. 2015, č.j. 30 Cdo 2200/2015 – 184 tak, že rozsudek odvolacího soudu v měnicím výroku I., kterým byla uložena žalované povinnost zaplatit žalobci částku 65.000,- Kč se zákonným příslušenstvím a v nákladovém výroku II. zrušil, a v tomto rozsahu vrátil věc tomuto soudu k dalšímu řízení. Ve zbývajících částech dovolání žalované odmítl (výrok II.) Dovolací soud vyšel z předchozích skutkových zjištění i z nutnosti aplikace zák. č. 82/1998 Sb. na ně. Dovedl, že odvolací soud se uchýlil od ustálené rozhodovací praxe ve svém vyhovujícím výroku, kterým řešil otázku výše přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou zahájením a vedením trestního stíhání žalobce, které neskončilo pravomocným odsouzením. Nadále vycházel z rozhodnutí Nejvyššího soudu publikovaným pod R 122/2012 a uzavřel, že není možné paušálně stanovit vyšší zadostiučinění pro každý případ trestního stíhání, které neskončilo odsuzujícím rozsudkem. Tak jako předchozí soudy hodnotil z kritéria, kterými jsou: 1/ povaha trestní věci, 2/ délka trestního řízení a za 3/ následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby. Uvedl, že výši zadostiučinění nelze odvíjet od základní částky odškodnění za jeden rok trvání řízení, ve kterém bylo porušeno právo na projednání věci v přiměřené lhůtě, neboť v těchto případech se odškodňuje určitá typizovaná újma, spočívající v nejistotě účastníka pojící se s délkou řízení, jak vyplývá, ze stanoviska Nejvyššího soudu sp.zn. Cpjn 206/2010, jež bylo uveřejněno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod R 58/2011. Nepovažoval proto ani za příléhavé stanovovat matematický výpočet částky přiměřeného zadostiučinění za jednotku času, v němž se trestní stíhání odehrává. V tomto směru proto rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení. Dále dovedl, že státu nelze přičítat k tíži, že princip presumpce nevinny byl narušen sdělovacími prostředky, když odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 4280/2011. Dovedl, že výše přiznaného zadostiučinění by se neměla bez zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění

přiznaného v případě skutkově obdobném a nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti.

Odvolací soud dále v řízení pokračoval, přezkoumal napadený rozsudek včetně řízení, které mu předcházelo dle ust. § 212 a 212a o.s.ř a veden závazným názorem dovolacího soudu vysloveným v této věci dospěl k závěru, že odvolání je částečně důvodné. Předmětem řízení zůstala pouze částka 65.000,- Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 3. 3. 2014 do zaplacení,

Pokud jde o skutková zjištění, a užití zák. č. 82/1998 Sb. pro právní posouzení, je nutno vycházet z toho, že rozsudek soudu I.stupně není zpochybňován a je věcně správný, jak vyplývá i z rozhodování soudu dovolacího. Ve skutkových závěrech, odkazuje odvolací soud na své předchozí rozhodnutí ze dne 4.2.2015. Při stanovení formy a výše zadostiučinění za nemajetkovou újmu žalobce nadále vychází z konstantní judikatury prezentované rozhodnutím Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012, jež bylo publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. R 122/2012, ostatně tak jako soud I.stupně i soud dovolací. Dle něj soudy při stanovení formy výše zadostiučinění musí vycházet ze 3 kritérií, výše uvedených. Odvolací soud nadále souhlasí se závěry soudu I.stupně, pokud jde o povahu věci, neboť žalobce byl trestně stíhán pro přečin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a/ trestního zákona spáchaný formou spolupachatelství dle § 23 tr. zák., za nějž mu hrozila újma ve formě trestu odnětí svobody od šesti měsíců do tří let a újma z toho vyplývající je tedy obecně nižší. Stejně tak pokud jde o délku řízení, je správný závěr soudu I.stupně, že řízení nebylo déle trvající, neboť trvalo jeden rok a 11 měsíců. Při posuzování třetího kritéria, jímž jsou dopady trestního stíhání do osobností sféry poškozeného, vycházel odvolací soud nadále ze skutečnosti, že žalobce byl postaven po dobu trestního stíhání mimo službu, jedná se o osobu v místě známou, zastával vysokou policejní funkci a že trestní stíhání na malém městě má vyšší dopad, nežli anonymní prostředí velkoměsta. Odvolací soud již nezabýval medializováním případu a vytvořením negativního názoru na osobu žalobce s ohledem na závěry soudu dovolacího, který uzavřel, že státu nelze přičítat k tíži, že princip presumpce neviny byl narušen sdělovacími prostředky. Dále vycházel z důvodu, pro který byl žalobce obžaloby zproštěn. Bylo tomu dle § 226 písm. a/ tr. ř. tedy, že nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro který byl obžalovaný stíhán. Dle závěrů prezentovaných Ústavním soudem v nálezu ze dne 17. 6. 2008, sp.zn. II. ÚS 590/08, dále uváděných v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 3. 7. 2012, sp.zn. 30 Cdo 4280/2011 již samotné trestní stíhání výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti a to tím spíše, jedná-li se o obvinění liché, což je posléze pravomocně stvrzeno zprošťujícím rozsudkem soudu, podle něhož se skutek, z něhož byl jednotlivec obviněn, nestal. Hledisko způsobené nemajetkové újmy je tak zpravidla nejintenzivněji naplněno, jestliže je vydán zprošťující rozsudek právě pro důvody uvedené v § 226 písm. a/ tr. ř. tak, jako tomu bylo v tomto případě. Odvolací soud proto dospěl k závěru, že žalobci vznikla nemajetková újma způsobená nezákonným rozhodnutím a zadostiučinění konstatováním porušení práva se nejeví jako dostačující (§ 31a odst. 1 a 2 OdpŠk), jak správně dovodil i soud I. stupně. Aniž by odvolací soud použil ke stanovení výše finančního zadostiučinění žalobce matematického výpočtu, dospívá proto k závěru, že výše zadostiučinění, která je v souladu s obecně sdílenou představou spravedlnosti i s ohledem na shora uváděnou judikaturu vyšších soudů, činí v tomto případě 100.000,-Kč. Jelikož žalobci bylo žalovanou vyplaceno 75.000,- Kč, byla žalované uložena povinnost zaplatit mu ještě 25.000,- Kč a takto byl takto také změněn zamítavý výrok rozsudku soudu I.stupně dle ust. § 220 odst. 1 písm. a/ o.s.ř. a co do částky 40.000,- Kč byl jako věcně správný potvrzen dle ust. § 219 o.s.ř.

Odvolací soud rozhodoval s ohledem na změnu napadeného rozhodnutí o nákladech soudu I. i II. stupně dle ust. § 224 odst. 2 a § 142 odst. 1 o.s.ř.

Žalobce byl v řízení úspěšný, náhrada nákladů mu přísluší, odměnu advokáta je třeba stanovit dle vyhl. č. 177/1996 Sb. o advokátním tarifu, konkrétně dle § 9 odst. 4, tedy ve výši 3.100,- Kč za úkon. Před soudem I.stupně byla žalobci přiznána odměna advokáta za 3 úkony (převzetí zastoupení, sepis žaloby a účast u jednání 16. 7. 2014) a 3 paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu po 300,- Kč, dále cestovné na trase Brno-Praha a zpět ve výši 2.574,- Kč, náhrada za promeškaný čas za 10 půlhodin po 100,- Kč (§ 14 odst. 3 advokátního tarifu), celkem tedy 13.774,- Kč, což spolu s 21 % daně z přidané hodnoty činí částku 16.666,54 Kč. Výše nákladů odvolacího řízení je tvořena odměnou advokáta za 4 úkony (podání odvolání, jednání dne 4. 2. 2015, podání vyjádření k dovolání a jednání dne 18. 11. 2015) po 3.100,- Kč a 4 náhradami hotových výdajů po 300,- Kč, celkem 13.600,- Kč. Dále žalobci náleží cestovné na trase Brno – Praha a zpět k jednání dne 4. 2. 2015 ve výši 2.153,- Kč a náhrada za takto promeškaný čas ve výši 1.000,- Kč, cestovné na trase Třebíč – Praha a zpět k jednání dne 18. 11. 2015 ve výši 2.340,- Kč a náhrada za takto promeškaný čas ve výši 800,- Kč, což spolu s 21 % daně z přidané hodnoty ve výši 4.177,53 Kč činí částku 24.070,53 Kč.

Proti tomuto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné.

V Praze dne 18. listopadu 2015

JUDr. Eva Ištvánková, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Helga Švejdrová